

19 efter Trefaldighet i nådens år 2022 – Åke Malander

Intr Ps 48, Gt 1 Mos 28:10-22, Ep Ef 4:17-32, Ev Matt 9:1-8, II Joh 9:1-41.

Idag möter vi Jesus som den store Läkaren. I evangeliet hörde vi om ett läkedomssunder, hur Jesus botade en lam man så att han kunde stå upp och gå och röra sig, och här, i Joh 9, möter vi ett annat: Jesus öppnar ögonen på en som var blind ända från födelsen. Men det är något mer än så: vi får se hur Guds gärningar uppenbaras genom Jesus Kristus. Han gjorde nämligen något ännu underbarare, han löste den lame mannen från syndens sjukdom, han förlät honom hans synder. Ja han säger ju själv att han inte har kommit för att döma världen utan för att världen skulle frälsas genom honom.

Vi möter alltså en som varit blind ända från födelsen. Vi som har synen i behåll och har ben som bär så att vi kan röra oss fritt, vi kan nog aldrig till fullo sätta oss in i och förstå de här människornas öde. Och vi är också alldeles för dåliga på att varje dag tacka och lova Gud för vår hälsa. I ett gammalt orientaliskt ordspråk hette det: ”När den enögde möter en blind, prisar han Gud för sitt enda öga.”

Låt oss så gå till Johannes 9 och gå igenom kapitlet. Där finner vi då förutom Jesu mäktiga gärning, att han botar den blindfödde, även två samtal och en bekännelse som alla har något att säga oss lärjungar i alla tider.

Om vi är blinda då ser vi inte vägen vi ska gå för att komma dit vi ska, vi får svårt att hitta rätt. Om vi skulle komma i en situation där vi inte har en aning om åt vilket håll vi ska gå, för att hitta rätt, då är vi väl också en mening blinda, vi går i blindo, vi hittar inte den rätta vägen. Hur är det då när det gäller den allra viktigaste vägen, den smala vägen till himmelen? Se, där har vi alla en medfödd blindhet, ja än värre än den här mannens. Men hans liv förändrades totalt när han mötte Jesus; hans ögon öppnades så att han kunde se. De är genom samma möte som våra andliga ögon öppnas så att vi kan se Livets väg. Av vår predikotext kan vi då lära oss att:

Utan Jesus vandrar vi i blindo Med Jesus har vi ljus på vår stig

Dagens bibelläsningar uppenbarar nämligen för oss tre sanningar, ja fyra lärdomar.

Jesus är alltid densamme

”Jesus Kristus är densamme, igår och idag och i evighet.” Sådan han var då när han mötte människor av allehanda slag, sådan är han när han möter dig idag, och skulle du en dag falla pladask i syndens dypöl så att du vore nersolkad upp över öronen så är han även då densamme.

Han möter under sina vandringar många sjuka och lidande, och likt den barmhärtige samariten tar han sig an de nödställda. Lägg märke till att det står här inget om att den blinde hade vänt sig till Jesus eller ropat på honom. Nej, Jesus kom där gående och fick syn på honom och förbarmade sig över honom. Det kan vi också kalla: Guds förekommande nåd, Guds nåd kommer före. Ja innan mannen ens har frågat efter Jesus tar *han* sig an honom. Och den blinde får uppleva: från att leva i mörkret till att vandra i ljuset.

Många har säkert undrat varför Jesus går till väga som han gör: stryker en deg på hans ögon och bjuder honom att gå och tvätta sig i Siloadammen. Ett svar är väl: Därför att det behagade Herren att göra så – den Allsmäktige och Allvise behöver inte fråga människor till råds. Ett annat svar kan vara: Det här är en antydning om att Gud inte är högandlig, han använder sig även av jordiska medel för att skänka oss himmelska välsignelser: vanligt mänskligt språk, vanligt vatten, vanligt bröd och vin. Ett tredje svar kan vara: Med denna deg för ögonen blev blindheten total, all egen förmåga var utesluten, men det fanns (och finns) ett vatten dit han får gå och tvätta bort sin blindhets deg, och det var Siloas damm. Inte för att det vore något särskilt med dess vatten, utan för att Jesus sa att han skulle gå dit. Den här mannen skulle kunna säga som Petrus: *På ditt ord, Herre, vill jag gå. ”Och när han kom tillbaka kunde han se.”*

När Johannes upplyser att namnet Siloam betyder ”utsänd”, så ligger däri möjligen en påminnelse att Jesus är *Herrens utsände*, att han är den Enfödde Sonen som Gud utgav, för att var och en som tror på honom inte ska förgås utan ha evigt liv. Jesus är den frälsningens källa som fullkomligt avtvår all syndens orenhet. Genom honom har vi något som är förmer än Siloas vatten, vi har den nya födelsens bad, dopets vatten.

Jesu motståndare visar sig också alltid vara desamma – i otrons dysterhet

Jesu ord och gärningar väcker inte bara glädje och tacksamhet till Gud, utan även ovilja, motstånd och misstänksamhet. När fariséerna nu får höra om detta mäktiga under finns det, som alltid, något att invända mot Jesus. Detta skedde ju på en sabbat, något som är förbjudet enligt de äldstes stadgar. Men Jesu gärningar är så övertydligt talande, att några av dem måste fråga sig om det verkligen kan vara en syndig människa som gör sådana tecken. Bland Jesu motståndare blir aldrig någon endräkt. Man kan förundra sig över vilken oro Jesu ord och gärningar väcker och vilken aktivitet det kan bli för att värja sig mot att behöva bekänna att: *”Aldrig har någon människa talat sådana ord och utfört sådana gärningar som den här mannen”*.

Ja här måste det nu till en stor utredning. Först utfrågning av mannen själv, och här får de klara besked, rakt på sak får de veta hur det gick till. De vill dock inte tro att han varit blind och nu fått sin syn, extra besvärande blir det förstås av att mannen bekänner Jesus vara en profet. Därför vänder man sig till föräldrarna i hopp om få höra det man vill höra, men inte heller detta leder till önskat resultat. Återstår bara att än en gång tala med mannen och nu ger han dem ett så klart och redigt vittnesbörd att de inte kan ”stå emot den ande som här talar”. Då blir det, som alltid, otrons sista utväg, att ta till hån och maktspråk. ”Du är helt och hållet född i synd och du ska undervisa oss” I många översättningar har man inte tagit notis om att de säger ”i synd~~er~~”. Fariseerna visste inte av och bekände inte någon arvsynd, och det är nog förklaringen till pluralformen. Jesu varning: *”Ta er till vara för fariseernas surdeg”* är en allvarlig maning till oss, ty fariseernas sätt att tänka i andliga ting är i grunden den naturliga människans sätt att tänka och därmed även vår egen gamla människas tankegods.

Jesu lärjungar visar sig också alltid vara desamma

De är svaga, ofta villrådiga och har alltid behov av att vända sig till sin Herre och Mästare. De är upptagna av sina egna tankar och kan t.ex. diskutera vem som ska anses som den främste, och de kan begära de främst platserna – trots att så länge har varit tillsammans med Jesus! Här träder även en annan egenskap hos vår gamla människa fram, önskan att spekulera i vad Gud inte har uppenbarat för oss. När de idag träffar på en blindfödd börjar deras tankar syssla med mänskliga spekulationer. Den fråga lärjungarna tar upp visar att de är barn av sin judiska samtid. ”Rabbi, vem har syndat, han själv eller hans föräldrar, eftersom han föddes blind?” Här väcktes så till liv den gamla frågan om lidandets problem. Varför drabbas vissa människor av så mycket lidande och andra till synes inte alls? Det ligger då nära till hands att tänka sig olyckor och lidande som straff för begångna synder. Betyder det då att dessa är större syndare än andra? Nej, säger Jesus, men, säger han vid ett annat tillfälle, om vi inte gör bättring ska vi alla drabbas. Sjukdom och olyckor, lidande och död finns som en följd av att synden kom in i världen och förgiftade oss människor, så att vi är oerhört kreativa när det gäller att skada och förgöra varandra. Men i det enskilda fallet får vi oftast aldrig något svar här i tiden varför det ena eller det andra sker.

Förhållandet eller sambandet mellan lidande och synd diskuterades bland de skriftlärdade. Det var därför naturligt för lärjungarna att tänka sig en eller flera svårare synder bakom hans blindhet. Men Jesus avvisar alla dessa människotankar. Istället för ofruktbara spekulationer är vi kallade till Guds gärningar, till att hjälpa och lindra i nöd och lidande. Detta, diakoni, har alltid varit en sida av Kristi kyrkas verksamhet. ”Han sände ut dem att förkunna Guds rike och bota sjuka.”

Den blindföddes bekännelse visar trons frimodighet och glädje.

Något kände han tydligen till Jesus redan. Hans första bekännelse är att han tar emot Jesu behandling och i tro på Jesu ord följer hans anvisning och går till Siloam och tvättar sig. När han nu blivit seende och intresset och nyfikenheten omkring det som skett breder ut sig avger han en stegvis allt klarare bekännelse om *”den man som heter Jesus”*. Istället för att bli tveksam och försagd när otron liksom tränger sig på, så blir han och hans bekännelse bara klarare och frimodigare: *”Han är en profet. Jag var blind och nu ser jag. Om den här mannen inte var från Gud hade han inte kunnat öppna mina ögon”*. Men den fullödiga bekännelsen kommer först i och med det personliga mötet med Jesus och hans fråga: ”Tror du på Människosonen?” Mannen bekände: ”Jag tror”, och han föll på knä och tillbad honom.

Detta är trons glädje och tröst. Nu har han kommit från blindhetens mörker till Guds underbara ljus, även hans andliga ögon är öppnade. Detta är domen. Fariseen menar sig redan se, han behöver inte Jesus, och han förblir i andligt mörker. Den troende vet sig sakna egen synförmåga och behöver Jesus, och han får sina ögon öppnade, så att han ser att vägen till himmelen heter: Av nåd allena, genom tron allena. Amen.